

Stortingets Helse og omsorgskomiteé
Stortinget
0026 Oslo

Oslo, 17. okt. 2016

Høringsinnspill fra Abelia: Prop.1S 2016-2017: Statsbudsjettet.

Abelia viser til anmodning om høring til komiteen og vedlegger her vårt skriftlige innspill. Abelia er NHOs landsforening for kunnskaps- og teknologibedrifter med mer enn 1.850 medlemsbedrifter og til sammen ca. 47.000 årsverk. For en digital versjon av dette høringsbrevet:

<https://www.abelia.no/SB2017Helse>

Vårt overordnede budskap til budsjettet.

De samlede norske helseutgiftene var på 311 milliarder kroner i 2015, hvorav 85 prosent finansieres av det offentlige. Veksten i utgifter er galopperende, med hele 20 pst økning på de fire årene fra 2011 til 2015, ifølge SSB. Vi har nå verdens dyreste helsetjeneste målt etter offentlig pengebruk per innbygger. Med henblikk på at det vil bli flere eldre i tiden som kommer og at det vil stilles stadig større krav til kvalitet i tjenestene må denne utviklingen snu.

Mye er bra i norsk helse- og omsorgstjeneste. Men mye kan bli bedre. Svaret på de overordnede utfordringene er å utløse innovasjonskraften som ligger i forskning, innovasjon, digitalisering, samt skape bedre brukerinvolvering og innføring av nye måter å jobbe på. Skal vi lykkes trengs nye arenaer og plattformer slik at kunnskap fra ulike sektorer kan brukes og utvikles.

Helse og omsorg som næringspolitisk satsingsområde

Det er et svært viktig signal at regjeringen har erklært helse- og omsorg som næringspolitisk satsingsområde, og at den vil legge til rette for forskning og styrke innovasjon og næringsutvikling. Dette skal bl.a. følges opp gjennom HelseOmsorg21-strategien. Det er også gledelig å registrere enighet blant de fleste politiske partier om dette. Utfordringen er imidlertid å gå fra flotte ord i dokumenter og taler til faktisk handling og endring av adferd. Verken handlingsplanen som ble lagt frem av regjeringen som oppfølging av HelseOmsorg21-strategien eller opprettelse av HelseOmsorg21-rådet har virket som en katalysator for å realisere dette.

Vi får regelmessig henvendelser fra bedrifter som enten opplever at stat og kommune utvikler løsninger i offentlig regi, eller fra bedrifter som kan vise til innovative løsninger, men som ikke helt «passer» de offentlige strategiene. En undersøkelse gjennomført blant Abelias medlemmer viser at 6 av 10 bedrifter mener staten påvirker deres markeder negativt, og brorparten av eksemplene som tas frem er innen helse- og omsorgssektoren.

I arbeidet med å bygge en ny næring har alle interesserte aktører som deltar i dugnaden et ansvar for å bidra; myndighetene, virkemiddelapparatet, forskning, akademia, kapitalmiljø, organisasjonene og ikke minst næringen selv. De fleste deltakerne er godt i gang med dette dugnadsarbeidet, men vi savner tydelige signaler fra helsetjenesten selv.

Direktoratet for e-helse

Opprettelsen av Direktoratet for e-helse kom som et svar på behovet for sterkere statlig styring av en fragmentert sektor. En gjennomgang av budsjettet viser at svært mye kompetanse, ansvar og fullmakter nå legges til direktoratet. Abelia vil minne om at det kreves årvåkenhet for å sikre at pengene brukes på riktig måte, at tiltak bidrar til å utløse innovasjon og at vi også utnytter de mange statlige satsingene til å styrke næringsutvikling. Vi er derfor svært glad for at det nå er utarbeidet¹ en

¹ Prp 1 S Helse- og omsorgsdepartementet, s. 32

leverandørstrategi for å sikre at bruk av markedsleverandører, der det er mulig, skal ligge til grunn i all utvikling av nasjonale e-helsetjenester. Abelia ber Stortinget påse at strategien følges opp i praksis.

Helseforskning

I dag forskes det mye gjennom de statlige helseforetakene. Abelia mener at flere forskningsmidler til helse burde bli kanalisert gjennom Forskningsrådet for å stimulere til mer konkurranse om forskningsmidlene.

Et annet eksempel er nasjonalt senter for e-helseforskning som ble etablert i 2016 og er underlagt Helse Nord. Senteret planlegger for vekst med 60 ansatte for å understøtte forskning og utredning på ehelse-området. Det kan være gode intensjoner bak opprettelsen av senteret, men på prinsipielt grunnlag er Abelia kritisk til at det opprettes statlige forskningsinstitusjoner som skal konkurrere om oppdrag med bl.a. fristilte forskningsinstitutter og private utredningsmiljøer.

Persontilpasset medisin

Persontilpasset medisin er i en tidlig fase, men kan ha potensial til å endre pasientbehandling fundamentalt både i Norge og globalt. Ny teknologi gir store muligheter for mer treffsikker og skreddersydd forebygging. Norge er dessuten godt posisjonert for å ta en industriell rolle i denne utviklingen. Helsedirektoratet la i 2016 fram en nasjonal strategi for persontilpasset medisin hvor det understrekes behovet for et nært samarbeid mellom helsetjenesten, academia, næringsliv/industri og brukere. Det vises til at det må etableres nye samarbeidsarenaer for å få til dette. Vi er derfor glad for at det er foreslått 8 mill. kroner til starten på denne strategien.

For å sikre bærekraftige budsjetter ber Abelia Stortinget prioritere:

- En økning i avbyråkratiseringskuttet fra 0,7 prosent til 1,5 prosent. Utgiftsområder som fremmer næringsutvikling og FoU direkte må skjermes.
- Utvide medfinansieringsordning for teknologiinvesteringer i offentlig sektor til også å gjelde kommunene. Dette kan finansieres ved å hente 1,5 milliarder kroner fra økt avbyråkratiseringskutt.

Abelia ber Stortinget anmode regjeringen om:

- At alle departement gis i oppdrag å utrede om fristilling/utskilling av hele eller deler av deres underliggende etater kan gi bedre tjenester og øke samfunnets samlede produktivitet.
- Å vurdere at flere forskningsmidler i helseforetakene kanaliseres gjennom Forskningsrådet for å stimulere til mer konkurranse om forskningsmidlene.
- Å påse at det etableres et nasjonalt koordineringsansvar og tydelige mekanismer for inkludering av næringsliv i oppfølgingen av Nasjonal strategi for persontilpasset medisin.
- Å påse at strategien for å sikre at bruk av markedsleverandører, der det er mulig, skal ligge til grunn i all utvikling av nasjonale e-helsetjenester følges opp.

Abelia vil avslutte med å takke for muligheten til å komme med innspill til statsbudsjettet, og ønsker komiteen lykke til i det videre budsjettarbeidet.

Med vennlig hilsen,

Hilde Widerøe Wibe
Næringspolitisk direktør